

**Kontrola gmin w zakresie realizacji  
zadań wynikających  
z Programu Ochrony Powietrza**

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Krakowie

## **Dział III Ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2013 r., poz. 1232 z póź. zm.)**

**Polityka ekologiczna państwa przyjmowana raz na 4 lata ma na celu stworzenie warunków niezbędnych do realizacji ochrony środowiska.**

**Polityka ekologiczna państwa określa w szczególności:**

- 1) cele ekologiczne;**
- 2) priorytety ekologiczne;**
- 2a) poziomy celów długoterminowych;**
- 3) rodzaj i harmonogram działań proekologicznych;**
- 4) środki niezbędne do osiągnięcia celów, w tym mechanizmy prawno-ekonomiczne i środki finansowe.**

**W celu realizacji polityki ekologicznej państwa organ wykonawczy województwa, powiatu i gminy, sporządza odpowiednio wojewódzkie, powiatowe i gminne programy ochrony środowiska**

## Dział III Ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2013 r., poz. 1232 z póź. zm.)

**Projekty programów ochrony środowiska** podlegają zaopiniowaniu przez:

- ministra właściwego do spraw środowiska - w przypadku projektów wojewódzkich programów ochrony środowiska;
- organ wykonawczy województwa - w przypadku projektów powiatowych programów ochrony środowiska;
- organ wykonawczy powiatu - w przypadku projektów gminnych programów ochrony środowiska.

**Programy ochrony środowiska** uchwała odpowiednio sejmik województwa, rada powiatu albo rada gminy.

Z wykonania **programów ochrony środowiska** sporządza co 2 lata raporty, które przedstawia się odpowiednio sejmikowi województwa, radzie powiatu lub radzie gminy.

## Dział II POŚ - ochrona powietrza

### Zapewnienie jakości powietrza przez:

- utrzymanie poziomów substancji w powietrzu poniżej dopuszczalnych dla nich poziomów lub co najmniej na tych poziomach;
- zmniejszanie poziomów substancji w powietrzu co najmniej do dopuszczalnych, gdy nie są one dotrzymane;
- zmniejszanie i utrzymanie poziomów substancji w powietrzu poniżej poziomów docelowych albo poziomów celów długoterminowych lub co najmniej na tych poziomach.

### Oceny jakości powietrza dokonuje się w strefach którą stanowi:

- aglomeracja o liczbie mieszkańców większej niż 250 tysięcy;
- miasto o liczbie mieszkańców większej niż 100 tysięcy;
- pozostały obszar województwa, niewchodzący w skład miast o liczbie mieszkańców większej niż 100 tysięcy oraz aglomeracji.

## Dział II POŚ - ochrona powietrza

Wojewódzki inspektor ochrony środowiska dokonuje przynajmniej co 5 lat, klasyfikacji stref, odrębnie pod kątem poziomu każdej substancji, wyodrębniając strefy, w których:

- przekroczone są poziomy dopuszczalne;
- a) przekroczone są poziomy docelowe;
- b) przekroczone są poziomy celów długoterminowych;
- poziom substancji nie przekracza poziomu dopuszczalnego i jest wyższy od górnego progu oszacowania;
- a) poziom substancji nie przekracza poziomu docelowego i jest wyższy od górnego progu oszacowania;
- poziom substancji nie przekracza górnego progu oszacowania i jest wyższy od dolnego progu oszacowania;
- poziom substancji nie przekracza dolnego progu oszacowania.

Górny oraz dolny próg oszacowania oznacza procentową część dopuszczalnego albo docelowego poziomu substancji w powietrzu.

Klasyfikację pod kątem poziomu określonej substancji przeprowadza się przed upływem 5 lat, jeżeli od poprzedniej klasyfikacji całkowita krajowa ilość tej substancji wprowadzanej do powietrza ulegnie zmianie o co najmniej 20%.

## Dział II POŚ - ochrona powietrza - terminy

do dnia 30 kwietnia każdego roku wojewódzki inspektor ochrony środowiska dokonuje oceny poziomów substancji w powietrzu w danej strefie za rok poprzedni oraz odrębnie dla każdej substancji dokonuje klasyfikacji stref, w których poziom odpowiednio:

- przekracza poziom dopuszczalny powiększony o margines tolerancji;
- mieści się pomiędzy poziomem dopuszczalnym a poziomem dopuszczalnym powiększonym o margines tolerancji;
- nie przekracza poziomu dopuszczalnego;
- przekracza poziom docelowy;
- nie przekracza poziomu docelowego;
- przekracza poziom celu długoterminowego;
- nie przekracza poziomu celu długoterminowego. (**Art. 89. 1**).

**WIOŚ** niezwłocznie przekazuje zarządowi województwa wyniki oceny oraz klasyfikację stref.

## Dział II POŚ - ochrona powietrza - terminy

- **w terminie 15 miesięcy** od dnia otrzymania wyników oceny poziomów substancji w powietrzu i klasyfikacji stref (**Art. 91. 1**) **zarząd województwa** opracowuje i przedstawia do zaopiniowania właściwym wójtom, burmistrzom lub prezydentom miast i starostom **projekt uchwały w sprawie programu ochrony powietrza.**
- **w terminie miesiąca** od dnia otrzymania projektu uchwały w sprawie programu ochrony powietrza: **wójt, burmistrz lub prezydent miasta i starosta** są obowiązani do wydania opinii, brak opinii - akceptacja projektu uchwały.
- **w terminie 18 miesięcy** od dnia otrzymania wyników oceny poziomów substancji w powietrzu i klasyfikacji stref **sejmik województwa** określa, w drodze uchwały, **program ochrony powietrza.**

W przypadku stref, dla których programy ochrony powietrza zostały uchwalone, a standardy jakości powietrza są przekraczane

Zarząd województwa jest obowiązany:

- opracować **projekt aktualizacji programu w terminie 3 lat od dnia wejścia w życie uchwały sejmiku województwa w sprawie programu ochrony powietrza**, określając w nim działania ochronne dla grup ludności wrażliwych na przekroczenie, obejmujących w szczególności osoby starsze i dzieci.
- **w terminie 15 miesięcy od dnia otrzymania informacji o ryzyku wystąpienia w danej strefie przekroczenia poziomu alarmowego, dopuszczalnego lub docelowego substancji w powietrzu od wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska**, opracować i przedstawić do zaopiniowania właściwym wójtom, burmistrzom lub prezydentom miast i starostom projekt uchwały w sprawie **planu działań krótkoterminowych**

**Wójt, burmistrz lub prezydent miasta i starosta** są obowiązani do wydania opinii w terminie miesiąca od dnia otrzymania projektu uchwały w sprawie planu działań krótkoterminowych – brak opinii – oznacza akceptację projektu uchwały w sprawie planu działań krótkoterminowych



# Przekroczenie standardów jakości powietrza w strefie

**Sejmik województwa, w terminie 18 miesięcy** od dnia otrzymania informacji o ryzyku, od wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska, **określa w drodze uchwały plan działań krótkoterminowych**

## Wojewódzki zespół zarządzania kryzysowego

- informuje właściwe organy o konieczności podjęcia działań określonych planem działań krótkoterminowych.
- niezwłocznie powiadamia społeczeństwo oraz podmioty podając:
  - 1) datę, godzinę i obszar, na którym wystąpiło ryzyko przekroczenia albo przekroczenie, oraz przyczyny tego stanu;
  - 2) prognozy zmian poziomów substancji w powietrzu łącznie z przyczynami tych zmian, obszaru, którego dotyczy, oraz czasu trwania przekroczenia albo ryzyka jego wystąpienia;
  - 3) wskazanie grup ludności wrażliwych na przekroczenie, obejmujących w szczególności osoby starsze i dzieci, oraz środki ostrożności, które mają być przez nie podjęte;
  - 4) informację o obowiązujących ograniczeniach i innych środkach zaradczych.

## Dział II POŚ - ochrona powietrza – zadania WIOŚ

### powiadania

- Głównego Inspektora Ochrony Środowiska o: wynikach klasyfikacji stref, wynikach pomiarów, wynikach oceny poziomów substancji w powietrzu i wyniki klasyfikacji stref, o stwierdzonych przekroczeniach alarmowych poziomów substancji w powietrzu. (**Art. 94. 1**)
- zarząd województwa o ryzyku wystąpienia przekroczenia poziomu docelowego lub dopuszczalnego substancji w powietrzu w danej strefie
- wojewódzki zespół zarządzania kryzysowego, o przekroczeniu poziomów zobowiązujących do podjęcia działań określonych w planach działań krótkoterminowych.

## Dział II POŚ - ochrona powietrza – zadania WIOŚ

**Wojewoda** przy pomocy wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska sprawuje nadzór w zakresie:

- terminowego uchwalenia programów ochrony powietrza i planów działań krótkoterminowych,
- wykonywania zadań określonych w programach ochrony powietrza i planach działań krótkoterminowych przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta, starostę oraz inne podmioty (**Art. 96a. 1**).

Do wykonywania zadań kontrolnych przez wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska stosuje się przepisy ustawy o Inspekcji Ochrony Środowiska

# Zakres kontroli WIOŚ

## WYTYCZNE GIOŚ z marca 2014 r.

- do przeprowadzenia przez Inspekcję Ochrony Środowiska kontroli w zakresie uchwalenia programów ochrony powietrza i planów działań krótkoterminowych, o których mowa w art. 91 i art. 92 ustawy Prawo ochrony środowiska, wraz z analizą obowiązków nałożonych na organy i podmioty korzystające ze środowiska

### **dotyczy kontroli organów administracji samorządowej:**

- zarządu województwa, jako organu odpowiedzialnego za opracowanie i przedstawienie do zaopiniowania projektu uchwały
  - w sprawie programu ochrony powietrza, w trybie art. 91 ustawy Prawo ochrony środowiska;
  - w sprawie planu działań krótkoterminowych, w trybie art. 92 ustawy Prawo ochrony środowiska;
- sejmiku województwa, który zobowiązany jest do uchwalenia:
  - programu ochrony powietrza dla stref, w których przekroczone zostały standardy jakości powietrza, w trybie art. 91 ustawy Prawo ochrony środowiska',
  - planu działań krótkoterminowych w przypadku ryzyka wystąpienia w danej strefie przekroczenia poziomu alarmowego, dopuszczalnego lub docelowego substancji w powietrzu, w trybie art. 92 ustawy Prawo ochrony środowiska.

# Zakres kontroli WIOŚ

W ramach prowadzonej kontroli **dokonana zostanie wstępna analiza obowiązków nałożonych na organy i podmioty korzystające ze środowiska w programach ochrony powietrza i planach działań krótkoterminowych.**

**Zakres kontroli gmin** dotyczy oceny działań gmin zgodnie z kierunkami wyznaczonymi w Programie ochrony powietrza

UCHWAŁA Nr XLII/662/13 SEJMIKU WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO z dnia 30 września 2013 r. w sprawie zmiany uchwały Nr XXXIX/612/09 z dnia 21 grudnia 2009 r. w sprawie „Programu ochrony powietrza dla województwa małopolskiego” zmienionej uchwałą Nr VI/70/11 z dnia 28 lutego 2011 r.

# Zakres kontroli WIOŚ - gminy

## Ograniczenie emisji z sektora komunalnego:

- wprowadzenie ograniczeń w stosowaniu paliw stałych na obszarze Krakowa,
- realizacja gminnych programów ograniczania niskiej emisji – eliminacja niskosprawnych urządzeń na paliwa stałe,
- rozbudowa i modernizacja sieci ciepłowniczych zapewniająca podłączenie nowych użytkowników,
- rozbudowa sieci gazowych zapewniająca podłączenie nowych użytkowników,
- wykorzystanie odnawialnych źródeł energii w celu obniżenia kosztów eksploatacyjnych ogrzewania niskoemisyjnego,
- termomodernizacja budynków oraz wspieranie budownictwa energooszczędnego w budownictwie mieszkaniowym oraz w obiektach użyteczności publicznej,
- wyeliminowanie spalania odpadów oraz ograniczenie spalania pozostałości roślinnych na powierzchni ziemi,

# Zakres kontroli WIOŚ - gminy

## Ograniczenie emisji z transportu:

- rozszerzenie strefy ograniczonego ruchu oraz ograniczonego płatnego parkowania wraz z systemem parkingów typu „Parkuj i Jedź” (Park & Ride) w Krakowie,
- poprawa organizacji ruchu samochodowego w miastach,
- utrzymanie dróg w sposób ograniczający wtórną emisję zanieczyszczeń poprzez regularne mycie, remonty i poprawę stanu nawierzchni dróg,
- rozwój komunikacji publicznej oraz wdrożenie energooszczędnych i niskoemisyjnych rozwiązań w transporcie publicznym,
- rozwój komunikacji rowerowej w miastach,
- wzmocnienie kontroli na stacjach diagnostycznych pojazdów,

# Zakres kontroli WIOŚ - gminy

## **inne działania:**

- edukacja ekologiczna mieszkańców,

## **działania uzupełniające:**

- regionalna polityka energetyczna,
- regionalna polityka transportowa,
- wdrażanie regionalnych systemów gospodarki odpadami



# Sankcje karne

## nieterminowe uchwalanie programów ochrony powietrza i planów działań krótkoterminowych

**wydanie zalecenia pokontrolnego**, zgodnie z art. 96a ust. 3 ww. ustawy Poś

Postępowanie:

- kontrolowany organ może zgłosić na piśmie, zastrzeżenia w terminie 14 dni od dnia doręczenia zaleceń pokontrolnych (art. 96a ust. 4 ustawy Poś)
- wojewódzki inspektor ochrony środowiska, ustosunkowuje się do zastrzeżeń kontrolowanego organu w terminie 14 dni od dnia ich doręczenia (art. 96a ust. 5 ustawy Poś)
- kontrolowany organ w terminie 30 dni od dnia doręczenia ustosunkowania się wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska do jego zastrzeżeń, powiadamia go o realizacji zaleceń pokontrolnych i zawartych w nich uwag i wniosków, mając na uwadze zmiany wynikające z uwzględnionych przez wioś zastrzeżeń (art. 96a ust. 6 ustawy Poś).

# Sankcje karne

- **brak realizacji zaleceń pokontrolnych, o których mowa w art. 96a ust. 3 ustawy Poś, w zakresie dotrzymania terminu uchwalenia programów ochrony powietrza oraz planów działań krótkoterminowych**
- **niedotrzymanie ustawowego terminu uchwalenia programów ochrony powietrza oraz planów działań krótkoterminowych**
- **niedotrzymanie terminów realizacji zadań określonych w programach ochrony powietrza oraz planach działań krótkoterminowych**

**kara pieniężna w wysokości od 10 000 zł do 500 000 zł**  
zgodnie z art. 315a ustawy Poś

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ

